

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Asiaticae Historiae Societatis Iesv Pars ...

Libris Quatuor Comprehensa: Vbi praeter res gestas à Patribus Societatis Iesv in conversione Sinarum, Cocincinae, & Tunchini Regnorum nihil omittitur eorum, quae possunt liberali placere Lectorum curiositati

Bartoli, Daniello

Lvgdvni, 1670

107. Feminae magna cautione docentur.

urn:nbn:de:hbz:466:1-10757

per se quidem adorantium numerum, si maior non esset, fore saltem æqualem, & vero mox rediens filium, minimum natu eius patrem, & eorum sobrinum, instituendos Patri dedit, a quo die conuicco & pignora Christi, cooptati sunt Deo per sacrum baptismum. Magorum uero natu maioribus indita nomina; nimumo Manuelis, ut esset eodan a Manuele Diaz baptismatis perpetuo memot; Pergente diuino ipsa domum illam integrè sibi mancipare, cum Iosephi vxore, propinquorum quidam, alij paulo post (numerosa turba & nobis) Christiani amplexi sunt. Illud mirabilis de auo fratrum illorum matre, aucta, idolis amente, & in eorum gratiam, annum iam decimum, ieiunium illud herbeum trahente: hæc ubi à filiis de Christi lege, & Christianorum probitate audiuit aliqua, comperitque re ipsa in castigat eorum moribus; iet diuinitus & ipsa eodem Spiritu; soluto repente ieiunio sectam vnâ eurat cum idolis quibus decennium ieiunarat, eorum icones, statuas, precatorios nescio quos Seechiæ nodos ad Patres mittit cum diplomate signato, quo simplici feminae sacrilegi Bonzj multo auro fidem vendiderunt, fore ut eius anima in offento gradu ad inferos, recta per viâ compendia præueteret alios. Repoluere illi hæc dona Patres, pia Saluatoris imagine, & Deiparæ corona cum gratulata, sed certa, & indubitata fide, si esset in lege veri Dei secunda constans, fore ut in cælum, & recta, & facili ad eum ascenderet; retinua uero tum præcepta tum spontè suscepta minime illi defutura: porro in eius eate hesi modestiæ patriæ ita consultum est ut ex cubiculi exterioris ianua uelo clausa, eidem ianua, communi sed in interiori conclauis assidentem, audientemque sacerdos exudiret vitatis utrimque oculis. Venerat baptismum dictus dies, insperato planè gaudio cum grandæua eius filia, & neptis cum tribus alijs sacro fonti se lultant, quæ eandem simul tacitæ catechesim in scio Patre audierant, loquenti anu sola, & in dubijs rogante: nunc & prepositum animi, & Christi fidem, ita professæ sunt ut non debuere earum baptismus in tempus aliud reijci. His & modi eiusdem Siuzaiorum & Doctorum accellionibus illustrata est Ecclesia Nanciani, cum ante piebens exceptis haberet paucissimos. Est enim tumultuosa urbs, & si quæ alia, diuinorum contemptrix, ob stirpis regie tyrannicam gubernationem magno numero illie imperantis; & P. Ioannes Soetus qui solus eam tenebat rationem, lenta febris languens, qua tandem extinctus est, ad conuersionem Ethnicorum pauca poterat docendo confectre, uiuendo tantum concionabatur, laudabantque illum etiam Ethnici uelut sanctum. Postquam Manuel Diaz uenit, actiuosæ uir pietatis, & Pasqualius Mendez alter Sinensium iuuenum qui Societatem perebant, paucis mensibus in duplum creuit Christianorum dignitate, ac numero, quorum inter alia fortis, & pia libertas magnam nis peperit, iustamque gloriam duas enim primas anni uertentis hebdomadas cum soliti essent hilaritate omni Ethnici celebrare, & simulachrorum quæ quisque colebat

107.
Femina magna
cautione
docentur.

lebat imagines foribus suis appendere; Christiani augustum Iesu no-
men quale à nostris acceperant radiis coronatum, & venustate colo-
rum elegans ædium suarum frontibus affixere, aspectu haud paulo
graciori, quam fœdæ ex rudibus lineis & insulsæ simulachrorum for-
mæ: vnde hoc item boni fluxit, vt eius nominis arcana, & causas
multi docerentur, dum curiosius de re sibi tam noua interrogant.

Descendamus nunc Sciaoceum, Longobardi primum labores fructuo-
sissimos inspecturi, & messem eius anni 1604. lætam; Deinde pericu-
lum immane præcipitandæ in ruinam Sinensis totius Christianitatis.
Nanquam in Europa Longobardus tantum viderat lachrimarum, quan-
tum in suis vidit Neophytis, cum post habitam die sanctioris hebdoma-
dæ sexto de Christi morte concionem, venerandam illis imaginem
proculit Crucifixi, quod hic libenter eorum in gratiam memoro, qui
pro sua in nos beneuolentia vulgarunt Societatis Patres Christum cru-
cifixum nequaquam Sinis prædicasse, sed tantum ex mortuis rediuuum,
& luce diuina fulgentem, quasi ab annis iam plus quinquaginta, orbis
vniuersus libros non tereret, linguis omnibus excusos quibus varij
euentus, & ei quem dixi consimiles narrantur, de Crucifixi apud Sinas
veneratione, quasi à primis quoque temporibus profeminatæ illic Chri-
sti patientis effigies non extarent, qualem ipsemet vidi, operis indocti,
vt est Sinarum Typus, sed tamen Christiani? quasi Christianorum il-
lic ædes, intus, & foris palam non paterent crucibus munitæ; quasi
tot indidem à nostris Patribus meditationes, tractatus, & historiarum,
Sinensi sermone non exissent, quibus prodantur splendide mendaces
qui alienam famam inuidè macularunt. Sed Longobardi præclarum
feruorem, patientia quoque robusta exereuit. Citatus ad tribunalia
tanquam contractor idolorum, & Sinensium Deorum ad inferos dam-
nator, frequenti Prætorio liberè respondit, debuisse idola destrui, quæ
ab Neophytis eiurata, sibi tradebantur; nefas esse horrendum vni debi-
tos Deo cultus; rebus creatis exhibere; nullam in iis Sinas Literatos
diuinitatem agnoscere; quoties denique coram ludicibus hoc argumen-
tum repetit, causam vicit. Mandarinus tamen in aula præpotens, quod
primariam Reginam habuisset in mysteriis idolorum discipulam, ex-
pellendæ regno nedum Sciaoceo Christianitati, formidabilem moue-
rat, & instruxerat machinam; cum inexpectata Regis sententia ipse-
met, in Humanam insulam exul eiectus est; Deo peculiaris huius cu-
ræ fiducia suos animante. Sub id tempus Pechino appulit integritatis
summæ Mandarinus Sciaoceum, totam illam regionem administraturus.
Sedenti in aula, Mandarinis, & populo conferta, in conspectum se de-
dit Longobardus; obrulit Ricciij Catechismum; eo doctrinam contine-
ri, quæ sola esset vera, & certissima salutis; magna voce magnoque
spiritu affirmavit; quamuis esset idololatris aduersa. Experirentur se-
cum ex iis si qui tantum auderent, disputando, docendo, auctoritati-
bus, ratione, priuatim ac publicè utcumque mallent eam impugnare;

K k

108.
Neophyto-
rum fortis li-
bertas in fi-
de.

109.
P. Longobar-
pro fide con-
tra idol. pu-
blicè agit.

110.
Peculiaris
Dei fauor
pro Christ.
contra pesti-
mum hoste.